

9. Letűnt korok emléke a kínai ősfenyő

Rég letűnt földtörténeti korok emlékét idézi a tófürdő keleti partját övező kínai ősfenyő (*Metasequoia glyptostroboides*) fasor és egy kisebb ültetvény. Valóban rászolgált az „ősfenyő” elnevezésre, ugyanis igazi élő „kövületnek” (fosszília) tekinthető. 1941-ig csak megkövült lenyomatok formájában volt ismert Japánból. Ugyanebben az évben Kína Hupeh tartományában felfedeztek egy új fajt, melyről nem sokkal később bebizonyosodott, hogy azonos a Japánban tanulmányozott lenyomatokkal. A felfedezést követően a röviddel élő egyedei Európába, többek között hazánkba is betelepítésre kerültek. A tófürdő környezetét az 1980-as telepítések óta díszíti.

Hazájában akár 30-50 méter magasra is megnövő fa nálunk is gyors növekedésűnek bizonyult. Az üdebb, nyirkosabb talajokat és a napos fekvést kedveli.

Törzse kissé göcsörtös, az alsó részén – különösen az idős példányoknál – támpillérekhez hasonlóan kiszélesedik.

Kérgé vöröses- majd később szürkésbarna, hosszanti csíkokban leválk.

Rövidhajtásai összetett levélre emlékeztetnek, amelyek látszólag átellenesen állnak. A hajtáson belül a tűlevelek fésűsen helyezkednek el, 1-3 cm hosszúak, lágyak, fényes világoszöld színűek. Ősszel rókavörösré színeződnek és a tűkkel együtt hullnak le.

Virágzatai egy növényen (egylaki), de nemként külön-külön foglalnak helyet. A porzós virágok végálló- vagy hónalji, lecsüngő bugákba rendeződve már ősszel megjelennek.

Tobozai hosszú nyelűek, kezdetben zöldek, később megbarnulók, tojás alakúak. A toboz egyben hullik le.

Kúpos koronájával, nyáron üdezöld lombzatával, majd rókavörös őszi lombszínével az egyik meghatározó színfoltja a környéknek. Származásának és megjelenésének különlegessége ellenére a fasoron kívüli nagyobb foltja egy rendkívül fajszegény, speciális élőhely.

A kínai ősfenyő egyedek jól érzik magukat a nedves tőzeges talajon. A cserjeszint azonban sűrű térállás és az erőteljes árnyalás következtében hiányzik. A gyepszintje tavasszal teljesen zárt, amely a fák kihajtása után fokozatosan csökken. Az egyik meghatározó faja az aranyárga virágú salátaboglárka (*Ranunculus ficaria*). Továbbá megtalálható még többek között a tyúkhúr (*Stellaria media*), ragadós galaj (*Galium aparine*), nagy csalán (*Urtica dioica*), hamvas szeder (*Rubus caesius*), kerek repkény (*Glechoma hederacea*). A fákra a borostyán (*Hedera helix*) mellett az egyre tömegesebbé váló inváziós tapadó vadszőlő (*Parthenocissus inserta*) fut fel. A tavaszi madárhangtól zajos élőhely lombosodással szintén elhalkul. A hideg és sötét élőhelyet elkerülik a kétéltűek és hüllők egyaránt. A rovarok is a többi élőhelynél szerényebb számban képviseltetik magukat itt. Megtalálható többek között itt a farkaspókok családjába tartozó magyar névvel nem rendelkező *Trochosa spinipalpis* tudományos nevű pókfaj, amely hazánkban ez idáig lápokról, jó természetességű többletvízháztartású élőhelyekről került meg. Előfordul még a futóbogarak közé tartozó vastagnyakú futrinka (*Oodes helopioides*) és a barnás kisfutó (*Platynus obscurus*).

Kínai ősfenyő
Metasequoia glyptostroboides

Mocsárciprus
Taxodium distichum

A kínai ősfenyő nagyon hasonlít a Festetics alléra és az Ady Endre utca két oldalára már jóval korábban telepített mocsárciprusra (*Taxodium distichum*), amellyel az avatatlan szemek gyakran össze is tévesztik. Legszenvedélyesebb megkülönböztető bélyege, hogy rövid hajtásai, valamint rügyei keresztben átellenes állásúak, míg a mocsárciprusnak szórta.